

Aqua Bio Technology ASA
Fornebuveien 37
1366 LYSAKER

VÅR REFERANSE
19/6695

DERES REFERANSE

DATO
11.03.2020

Kontroll av finansiell rapportering

1. Innledning

Finanstilsynet har gjennomgått enkelte regnskapsmessige forhold ved den finansielle rapporteringen til Aqua Bio Technology ASA (ABT eller foretaket) for 2018, jf. verdipapirhandelloven (vphl) § 19-1 tredje ledd. Det vises til tidligere korrespondanse i saken, senest møte 8. november 2019 og brev fra foretaket 7. februar 2020.

ABT er et norsk bioteknologiselskap som har utviklet en ingrediens til bruk i kosmetiske produkter.

Kontrollen har i hovedsak omfattet foretakets måling av varelager og patenter per 31. desember 2018.

I punkt 2.1 beskrives bakgrunn og foretakets vurdering av varelager, mens Finanstilsynets vurdering fremgår av punkt 2.2. Finanstilsynets vurdering er at foretakets varelager per 31. desember 2018 skulle vært nedskrevet til null i samsvar med bestemmelsene om beregning av netto realisasjonsverdi IAS 2 *Beholdninger*. Det er Finanstilsynets oppfatning at foretaket ikke har noen rett på ytterligere utbetalinger fra eksklusivitetsavtalen. Den potensielle kontantstrømmen fra en mulig utøvelse av forlengelsesopsjonen kan ikke medtas ved estimering av netto realisasjonsverdi.

Foretaket har akseptert Finanstilsynets vurdering og vil skrive ned varelageret til null per 31. desember 2018. Feilen vil bli rettet i henhold til IAS 8 *Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil*.

I punkt 3.1 beskrives bakgrunn og foretakets vurdering av patenter, mens Finanstilsynets vurdering fremgår av punkt 3.2. Det er Finanstilsynets vurdering at det forelå indikasjoner på verdifall på foretakets patenter iht. IAS 36 *Verdifall på eiendeler* ved årsslutt og at det skulle vært foretatt en estimering av patentenes gjenvinnbare beløp per 31. desember 2018.

Foretaket har akseptert Finanstilsynets vurdering og har foretatt en estimering av patentenes gjenvinnbare beløp per 31. desember 2018 og vil skrive ned patentene til null per 31. desember 2018. Feilen vil bli rettet i henhold til IAS 8.

Saken anses med dette som avsluttet.

2. Måling av varelager

2.1 Bakgrunn og foretakets vurdering

I forbindelse med ABT sitt årsregnskap for 2018 avla selskapets revisor revisjonsberetning med forbehold knyttet til verdien av varelager. Etter revisors mening har de faktiske uttakene av produkter fra varelageret og tilhørende salgsinntekter vært lave, og det forelå ikke pålitelig grunnlag for å vurdere fremtidige salgsvolumer av varene. Revisor konkluderte med at varelagerets verdi skulle ha vært redusert med 14,8 MNOK til 0 MNOK per 31. desember 2018. Tilsvarende forbehold ble gitt i revisjonsberetningen for årsregnskapet for 2017. Selskapets revisor fratrådte i juni 2019.

I samsvar med IAS 2 skal beholdninger måles til laveste verdi av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris i ordinær virksomhet med fradrag for beregnede utgifter for ferdigstilling og beregnede nødvendige utgifter for gjennomføring av salget. Estimer på netto realisasjonsverdi skal i henhold til IAS 2.30 baseres på de mest pålitelige opplysningene som foreligger når estimatene foretas, om hva beholdningen forventes å innbringe.

ABT er enige i at det ikke var mulig å legge frem en beregning av netto salgsverdi som understøttet verdien av lageret basert på faktiske uttak av produkter fra varelageret og tilhørende salgsinntekt, da disse har vært lave. Det forelå heller ikke pålitelig grunnlag for å vurdere fremtidige salgsvolumer. I forbindelse med at foretaket valgte ny revisor sommeren 2019, har ABT fremlagt nye argumenter.

I 2012 inngikk foretaket en femårsavtale med et privat amerikansk hudpleieselskap som skulle markedsføre og selge hudpleieprodukter som inneholder ABT sin ingrediens. Dette selskapet er bygget opp rundt produkter som inneholder ingrediensen og er foretakets eneste kunde. Selskapet har siden 2012 prøvd å innarbeide sine produkter i det amerikanske markedet og har forsøkt ulike strategier, men har så langt ikke lyktes. ABT har en sterk tro på at det amerikanske selskapet vil lykkes med sin nåværende strategi. Avtalen ble ved utøvelse av den første av tre opsjoner, fornyet i 2017 og er bindende frem til 2022. Avtalen har ytterligere to opsjoner på forlengelse, fra 2022 til 2027 og fra 2027 til 2032. Ved utøvelse av forlengelsesopsjonene skal det utbetales et eksklusivitetshonorar.

Avtalen regulerer flere forhold. Det amerikanske selskapet gis blant annet eksklusivitet til å produsere, markedsføre og selge produkter som inneholder ABT sin ingrediens i avtaleperioden. ABT kan derfor ikke selge sin ingrediens til noen annen part. For denne eksklusiviteten betales det honorar i henhold til en fastsatt tidsplan. Avtalen inneholder videre bestemmelser knyttet til minimumsroyalties for de første fem årene, royalties av solgte produkter som inneholder ingrediensen samt pris per enhet av ingrediensen som bestilles og leveres. Det er ingen bestemmelser knyttet til minimum kjøp eller om antall enheter som skal kjøpes.

I sin nye argumentasjon anfører foretaket at eksklusivitetshonoraret i henhold til avtalen må tas i betraktning ved estimering av netto realisasjonsverdi av varelageret.

I henhold til IAS 2.31 skal det ved estimer av netto realisasjonsverdi også tas hensyn til formålet med lagerholdet. For eksempel baseres netto realisasjonsverdi for beholdninger som holdes for å oppfylle bindende salg- eller tjenestekontrakter, på kontraktsprisen.

ABT fastslår at formålet med foretakets lagerhold er å oppfylle eksklusivitetsavtalen og at dette må hensyntas. Foretaket argumenterer også for at IAS 2.31 ikke er uttømmende, og at andre eksempler

enn en fast salgs- eller tjenestekontrakt kan være relevant å hensynta. Et eksempel på slike avtaler kan i henhold til ABT være foretakets eksklusivitetsavtale og at denne ved analogi kan anses som en fast salgs- eller servicekontrakt. Den mulige fremtidig utbetaling av eksklusivitetshonorar dersom forlengelsesopsjonen blir utøvet i 2022 må derfor tas i betraktning ved estimering av netto realisasjonsverdi.

I en agendabeslutning fra mars 2004 uttaler IFRS Interpretation Committee (IFRIC) seg om et varelager som er «*consumed as part of the service rendered. For example, cellular phone companies give subscribers free handsets in exchange for a fixed-term supply contract*».

IFRIC uttaler i denne agendabeslutningen:

"The IFRIC concluded that this matter was one of assessing the recoverability of an asset without a direct cash flow. The IFRIC agreed that such entities use inventory to generate a future revenue stream. As such, they should be accounted for similar to other items of inventory."

ABT påpeker at dette kan sammenlignes med deres tilfelle ved at ABT heller ikke har en inngående kontantstrøm knyttet til salg av varene på lager. Beholdningen er imidlertid nødvendig for å generere fremtidige innbetalinger for eksklusivitet. På grunn av den nære koblingen mellom varelager og eksklusivitetshonorar vil det være ulogisk å ikke inkludere fremtidige innbetalinger i beregningen.

Det agendabeslutningen også viser er at det er formålet med varelageret som skal tas hensyn til i beregningen av netto realisasjonsverdi og at dette ikke er begrenset til bindende salgs- eller tjenestekontrakter. IAS 2.31 viser bare til bindende salgs- eller tjenestekontrakter som eksempler og andre typer avtaler vil også kunne inngå.

ABT påpeker videre at det ikke er noen nær sammenheng mellom bindende salgs- eller tjenestekontrakter og det å gi bort håndsett i bytte mot en tidsbestemt binding på en tjenesteavtale og at sammenhengen er nærmere i ABT sitt tilfelle. Avtalen om eksklusivitet til selskapets varer og varelager gjelder de samme varene som det skal estimeres netto realisasjonsverdi for og betalingen for eksklusivitet til selskapets varer og varelager kan forstås som en erstatning for manglende salg til andre.

Utstederen argumenterer med at hvis foretaket ikke hadde inngått eksklusivitetsavtalen, kunne de ha solgt sin ingrediens til andre kunder. Dette dokumenteres ved at det faktisk ble inngått en avtale med en tredjepart om å selge en annen variant av ingrediensen. Dette ble oppdaget av det amerikanske hudpleieselskapet som mente at ingrediensen var den samme som de hadde eksklusivitet til. På bakgrunn av dette ble foretaket saksøkt og kunne ikke levere ingrediensen til tredjeparten. Som et resultat av dette anla tredjeparten også søksmål mot ABT.

Videre anfører ABT at dersom den fremtidige betalingen for eksklusivitet ikke kan tas i betraktning, må effekten av eksklusivitetsavtalen, det vil si å ikke kunne selge til andre kunder, også sees bort fra. Det ville da ha blitt solgt varer og varelageret ville ha vært mindre. Det hadde også vært enklere å dokumentere verdien på gjenværende varelager i og med at det hadde vært transaksjoner å vise til.

2.2 Finanstilsynets vurdering

ABT har ikke kunnet estimere netto realisasjonsverdi av varelageret basert på pålitelige opplysninger knyttet til historiske salg eller prognoser per 31. desember 2018 som påkrevd i henhold til IAS 2.30.

Finanstilsynet er enig i at formålet med lagerholdet må tas i betraktning i samsvar med IAS 2.31. Dette støttes også i regnskapsfaglig litteratur. Finanstilsynet har ikke funnet ytterligere veiledning eller konkrete eksempler på andre kontrakter enn de som er nevnt i IAS 2.31, annet enn kontrakten som nevnt i IFRIC uttalelsen fra 2004, men utelukker ikke at andre eksempler enn bindende salgs- eller servicekontrakter kan være relevant å vurdere i estimering av netto realisasjonsverdi.

Uttalelsen fra 2004 er basert på et spesielt tilfelle med et spesifikt faktagrunnlag knyttet til telekommunikasjonsbransjen. I dette tilfellet måtte kunden signere på en "*fixed-term supply contract*" som for eksempel var en bindende fastprisavtale for 12 måneder for å få tilgang til en ny mobiltelefon. Gjennom denne avtalen betalte kunden for både telefonen og det løpende abonnementet, uten at betalingen for telefonen fremgikk direkte av avtalen. Spørsmålet som ble vurdert var hvordan en slik mobiltelefon uten en direkte kontantstrøm på lager skulle vurderes.

IFRIC konkluderte med at slike foretak bruker varelageret for å generere en fremtidig kontantstrøm og at dette varelageret som sådant skulle behandles på samme måte som andre lagervarer.

Etter Finanstilsynets oppfatning har faktum i IFRIC-uttalelsen fra 2004 ingen likhetstrekk med faktum i denne saken og kan ikke se at den støtter ABT sin vurdering av lagerbeholdningen.

Eksklusivitetsavtalen med det amerikanske selskapet utløp i 2017 og ble ved utøvelse av en opsjon forlenget til 2022. Eksklusivitetshonoraret for denne perioden ble betalt og tatt til inntekt i 2017. Det er Finanstilsynets vurdering at ABT ikke har noen ytterligere krav på fremtidige utbetalinger fra avtalen. Det er bare eventuelle salg av ABT sin ingrediens som med sikkerhet kan generere en fremtidig kontantstrøm frem til 2022. Det er ikke fremlagt noen dokumentasjon i form av pålitelige prognoser eller budsjetter som indikerer en slik utvikling.

Foretaket synes å anta at det er 100 % sikkert at opsjonen omforlengelse vil bli utøvet i 2022 og at dette eksklusivitetshonoraret må inngå i beregningen av netto realisasjonsverdi av lageret. Dette er en forutsening som etter Finanstilsynets oppfatning ikke er rimelig å legge til grunn. Det er også sett bort fra at avtalen inneholder bestemmelser om salgspris per enhet av ABT sin ingrediens. Det er Finanstilsynets forståelse at hensikten med avtalen var at salget av ingrediensen skulle generere en egen kontantstrøm, men dette salget har til nå vært uvesentlig.

ABT anfører også at hvis de ikke hadde inngått eksklusivitetsavtalen, ville de ha vært i stand til å selge sin ingrediens til andre kunder og at eksklusivitetshonoraret derfor må anses som en kompensasjon for tapt salg. Det er ikke fremlagt noe som viser hvordan foretaket i så tilfelle vil dokumentere og støtte forutsetninger om alternative og hypotetiske strategiske valg, priser og mengder til "andre kunder". En slik metode for estimering vil etter Finanstilsynets oppfatning ikke oppfylle kravet om å ta hensyn til formålet med lagerholdet i IAS 2.31 da ABT faktisk er bundet av avtalen som er inngått og ikke kan ikke legge andre fakta til grunn.

Basert på det ovenstående er det Finanstilsynets vurdering at ABT ikke har noen rett til å motta flere eksklusivitetshonorarer fra avtalen og at den mulige forlengelsen av avtalen ikke kan likestilles med en bindende salgs- og servicekontrakt som nevnt i IAS 2.31. De mulige fremtidige betalingene kan ikke tas i betraktning ved estimering av netto realisasjonsverdi av lagerbeholdningen per 31. desember 2018.

Finanstilsynets vurdering er at foretakets varelager per 31. desember 2018 skulle vært nedskrevet til null i samsvar med bestemmelsene om beregning av netto realisasjonsverdi i IAS 2.

Foretaket vurderer at det fortsatt er sannsynlig at det amerikanske foretaket vil utøve forlengelsesopsjonen i 2022, men har akseptert Finanstilsynets vurdering og vil skrive ned varelageret med 16,5 MNOK til null per 31. desember 2018. Feilen vil bli rettet i henhold til IAS 8.

3. Verdsettelse av patenter

3.1 Bakgrunn og foretakets vurdering

I ABT sitt årsregnskapet for 2018 avla selskapets revisor revisjonsberetning med forbehold knyttet til den del av konsernets immaterielle eiendeler som relaterer seg til patenter. De balanseførte patentene er kostnader i forbindelse med tilegnelse av nye patenter og var balanseført til 3,6 MNOK per 31. desember 2018. Etter revisors mening hadde det i løpet av 2018 ikke vært positiv kontantstrøm på disse patentene og heller ikke noe pålitelig grunnlag for å estimere fremtidige kontantstrømmer. Patentene skulle derfor vært nedskrevet med 3,6 MNOK til 0 per 31. desember 2018.

Tap ved verdifall på immaterielle eiendeler reguleres iht. IAS 38 *Immaterielle eiendeler* nr. 111, og IAS 36 *Verdifall på eiendeler*. I IAS 36 nr. 9 slås det fast at et foretak ved slutten av hver rapporteringsperiode skal vurdere om det finnes indikasjoner på at en eiendel har falt i verdi. Dersom slike indikasjoner foreligger, skal foretaket estimere eiendelens gjenvinnbare beløp. I sin vurdering av om det foreligger indikasjoner på verdifall, skal foretaket ta hensyn til både eksterne og interne informasjonskilder. Eksempler på slike er gitt i IAS 36.12, men listen er ikke uttømmende.

I note 7 *Immaterielle eiendeler* til årsregnskapet opplyste foretaket at "*Selskapet har ved årets slutt ikke foretatt en impairmentvurdering, da det ikke foreligger noen nedskrivningsindikatorer.*"

ABT opplyser videre at verddivurderingen av patenter og patentsøknadene er direkte knyttet til verdien av selskapets eksklusivitetsavtale med det amerikanske selskapet. Avtalen er avhengig både av varelageret og patentene og det er derfor naturlig å se disse eiendelene i sammenheng og vurdere deres balanseførte verdi opp mot den forventede kontantstrømmen som følger av eksklusivitetsavtalen.

Det er Finanstilsynets forståelse at det ikke ble foretatt en estimering av gjenvinnbart beløp av patenter som dokumenterer verdien per 31 desember 2018.

3.2 Finanstilsynets vurdering

ABT beskriver i sitt årsregnskap for 2018 at det hadde vært et vanskelig år med mange uforutsette utfordringer. Det er Finanstilsynets forståelse at ABT i løpet av året 2018 hadde store problemer knyttet til driften. I tillegg til omorganiseringer og fortsatt manglende salg fikk foretaket blant annet praktiske problemer knyttet til emballasje. Dette resulterte i manglende salg og inntekter, noe som etter Finanstilsynets oppfatning må vurderes som indikatorer iht. IAS 36.12 b). Finanstilsynet observerer videre at foretakets balanseførte verdi av nettoeiendeler var høyere enn foretakets børsverdi ved årsskiftet, noe som iht. IAS 36.12 d) er en indikator som skal vurderes.

Finanstilsynets vurdering at det forelå indikasjoner på verdifall på foretakets patenter iht. IAS 36 ved årsslutt og at det skulle vært foretatt en estimering av patentenes gjenvinnbare beløp per 31. desember 2018.

Foretaket har akseptert Finanstilsynets vurdering og har foretatt en estimering av patentenes gjenvinnbare beløp per 31. desember 2018 og vil skrive ned patentene med 3,6 MNOK til null per 31. desember 2018. Feilen vil bli rettet i henhold til IAS 8.

4. Avslutning

Finanstilsynet har ikke vurdert hvorvidt forholdene beskrevet over omfattes av verdipapirlovgivningens regler om informasjonsplikt, jf. vphl § 5-2 første ledd, jf. § 3-2. Finanstilsynet legger til grunn at dette løpende vurderes av foretaket.

Finanstilsynet har oversendt en kopi av dette brevet til foretakets valgte revisor og til Oslo Børs.

For Finanstilsynet

Christian Falkenberg Kjøde
seksjonssjef

Anne Cathrine Leren
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:
Aqua Bio Technology ASA
Oslo Børs ASA